TIESAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA RĪKOJUMS

2020. gada 16. jūlijā *

Apelācija – Iestāšanās lietā – Eiropas Savienības Tiesas statūti – 40. pants – Ieinteresētība attiecībā uz lietas iznākumu

Lietā C-883/19 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, kas iesniegta 2019. gada 3. decembrī,

HSBC Holdings plc, Londona (Apvienotā Karaliste),

HSBC Bank plc, Londona,

HSBC France, Parīze (Francija),

ko pārstāv *K. Bacon, QC*, *D. Bailey, barrister*, un *M. Simpson*, *solicitor*, kā arī *C. Angeli* un *M. Giner*, *avocats*,

apelācijas sūdzības iesniedzējas,

otra lietas dalībniece –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *P. Berghe* un *M. Farley*, kā arī *F. van Schaik*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

TIESAS PRIEKŠSĒDĒTĀJS,

ņemot vērā tiesneses referentes K. Jirimēes [*K. Jürimäe*] priekšlikumu,

uzklausījis ģenerāladvokātu M. Bobeku [*M. Bobek*],

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

1 Ar apelācijas sūdzību *HSBC Holdings plc*, *HSBC Bank plc* un *HSBC France* (turpmāk tekstā visas kopā – "*HSBC* sabiedrības") lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2019. gada 24. septembra spriedumu lietā *HSBC Holdings* u.c./Komisija (T-105/17, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums", EU:T:2019:675), ar kuru tā atcēlusi Komisijas Lēmuma C(2016) 8530 *final* (2016. gada 7. decembris)

* Tiesvedības valoda – angļu.

par procedūru saskaņā ar LESD 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta AT.39914 – Euro procentu likmju atvasinātie instrumenti) (turpmāk tekstā – "strīdīgais lēmums") 2. panta b) punktu, bet noraidījusi to prasību pārējā daļā.

2 Ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 20. martā, *JPMorgan Chase & Co.*, *JPMorgan Chase Bank, National Association*, un *J.P. Morgan Services LLP* (turpmāk tekstā kopā – "*JPMC* sabiedrības"), pamatojoties uz Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta otro daļu, iesniedza pieteikumu par iestāšanos lietā *HSBC* sabiedrību prasījumu atbalstam.

3 Ar dokumentiem, kas Tiesas kancelejā iesniegti attiecīgi 2020. gada 22. un 30. aprīlī, Eiropas Komisija un *HSBC* sabiedrības iesniedza rakstveida apsvērumus par šo pieteikumu. Ar dokumentu, kas kancelejā iesniegts 2020. gada 18. maijā – pirms apsvērumu iesniegšanas termiņa beigām –, *HSBC* papildināja savus sākotnējos apsvērumus, ņemot vērā Tiesas priekšsēdētāja 2020. gada 30. aprīļa rīkojumu lietā Komisija/*HSBC Holdings* u.c. (C-806/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:364), un, ņemot vērā šos apstākļus, šis dokuments tika iekļauts lietas materiālos.

Par pieteikumu par iestāšanos lietā

4 Pieteikuma pamatošanai *JPMC* sabiedrības būtībā norāda, ka tās ir cēlušas prasību, kas Vispārējās tiesas kancelejā reģistrēta ar numuru T-106/17, par strīdīgo lēmumu, kurš ir adresēts arī tām, un ka šī prasība attiecas uz to pašu problemātiku, kas aplūkojama šajā apelācijas sūdzībā. Tās uzsver, ka Vispārējā tiesa, pamatojoties uz tās Reglamenta 69. panta 1. punkta b) apakšpunktu, ir nolēmusi apturēt tiesvedību minētajā lietā, gaidot Tiesas spriedumu šajā apelācijas tiesvedībā. No šā pēdējā minētā lēmuma acīmredzami izrietot, ka lieta T-106/17 tika apturēta, ņemot vērā pamatus, kas ir tādi paši kā lietā T-105/17 un līdz ar to kā šajā lietā izvirzītie pamati. Tas, ka pastāv kopēji pamati, esot apstiprināts arī pārsūdzētajā spriedumā. Tās no tā izsecina, ka spriedumam, kas tiks pasludināts šajā apelācijas tiesvedībā, būs tieša ietekme uz šo sabiedrību prasības atcelt tiesību aktu iznākumu. Šādos apstākļos *JPMC* sabiedrības uzsver, ka būtu netaisnīgi, ja Tiesa lemtu par jautājumiem, kuriem būs izšķiroša nozīme to prasības izspriešanā, neuzklausot tās par šiem jautājumiem.

5 Līdz ar to *JPMC* sabiedrības uzskata, ka tām ir tieša ieinteresētība attiecībā uz lietas iznākumu Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta otrās daļas izpratnē.

6 Šajā ziņā no šīs pēdējās minētās tiesību normas izriet, ka ikvienai fiziskai vai juridiskai personai ir tiesības iestāties lietā, ko izskata Eiropas Savienības tiesas, izņemot strīdu starp dalībvalstīm, starp Savienības iestādēm vai starp dalībvalstīm, no vienas puses, un Savienības iestādēm, no otras puses, ja šī persona var pierādīt savu ieinteresētību attiecībā uz minētās lietas iznākumu.

7 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru jēdziens "ieinteresētība attiecībā uz lietas iznākumu" minētās tiesību normas izpratnē ir jāinterpretē, ņemot vērā pašu strīda priekšmetu, un ir jāsaprot kā tieša un pastāvoša interese par pašiem prasījumiem, nevis kā interese attiecībā uz izvirzītajiem pamatiem vai argumentiem. Proti, termins "lietas iznākums" attiecas uz prasīto galīgo nolēmumu, kāds tiks iekļauts pasludināmā galīgā nolēmuma rezolutīvajā daļā. Precīzāk, runa ir par tiešu un pastāvošu interesi, ka tiek apmierināti lietas dalībnieka prasījumi, kurus pieteikuma par iestāšanos lietā iesniedzējs vēlas atbalstīt (Tiesas priekšsēdētāja rīkojums, 2020. gada 30. aprīlis, Komisija/*HSBC Holdings* u.c., C-806/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:364, 7. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

8 Šajā ziņā it īpaši ir jāpārliecinās, vai apstrīdētais tiesību akts tieši skar pieteikuma par iestāšanos lietā iesniedzēju un vai viņa ieinteresētība strīda iznākumā ir nepārprotama. Principā ieinteresētība strīda iznākumā par pietiekami tiešu ir uzskatāma vienīgi tad, ja šis iznākums varētu mainīt pieteikuma iesniedzēja tiesisko stāvokli (Tiesas priekšsēdētāja rīkojums, 2020. gada 30. aprīlis, Komisija/*HSBC Holdings* u.c., C-806/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:364, 8. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

9 Jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru lietas dalībnieks, kam, ievērojot Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. pantu, ir atļauts iestāties lietā, ko izskata Tiesa, nevar grozīt strīda priekšmetu, kā tas formulēts pušu prasījumos un pamatos. No tā izriet, ka pieņemami ir vienīgi tie personas, kas iestājas lietā, argumenti, kuri iekļaujas šo prasījumu un pamatu noteiktajā kontekstā. Līdz ar to pieteikuma iesniedzēja ieinteresētība ietekmēt strīda iznākumu ir jānovērtē, it īpaši ņemot vērā apelācijas tiesvedības priekšmetu, kā tas izriet no pušu prasījumiem un šo prasījumu pamatošanai izvirzītajiem pamatiem (Tiesas priekšsēdētāja rīkojums, 2020. gada 30. aprīlis, Komisija/*HSBC Holdings* u.c., C-806/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:364, 9. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

10 Šajā lietā no pārsūdzētā sprieduma 42. punkta izriet, ka savas Vispārējā tiesā celtās prasības ietvaros, kuras rezultātā tika pieņemts pārsūdzētais spriedums, *HSBC* sabiedrības cēla, pirmkārt, prasījumus atcelt strīdīgā lēmuma 1. pantu un 2. panta b) punktu, kā arī, otrkārt, prasījumus grozīt tām ar šā 2. panta b) punktu uzliktā naudas soda apmēru.

11 Strīdīgā lēmuma 1. pantā Komisija ir konstatējusi, ka tajā minētās sabiedrības, tostarp *JPMC* sabiedrības, kā arī *HSBC* sabiedrības, ir pārkāpušas LESD 101. pantu, piedaloties "vienotā un turpinātā pārkāpumā", kas izpaudās kā "nolīgumi un/vai saskaņotas darbības, kuru mērķis bija izkropļot parasto cenu sastāvdaļu noteikšanas gaitu euro procentu likmju atvasināto instrumentu nozarē". Šā lēmuma 2. panta b) punktā Komisija *HSBC* sabiedrībām ir uzlikusi solidāru naudas sodu 33 606 000 EUR apmērā par minētajā 1. pantā norādīto pārkāpumu.

12 Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa ir noraidījusi *HSBC* sabiedrību pamatus, kuros runa galvenokārt ir par strīdīgā lēmuma 1. panta atcelšanu. Savukārt tā apmierināja trešo iebildumu pirmajā daļā pamatam par šā lēmuma 2. panta b) punkta atcelšanu un to atcēla.

13 Šajā kontekstā *HSBC* sabiedrības apelācijas sūdzībā lūdz, pirmkārt, atcelt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 2) punktu, ar kuru Vispārējā tiesa ir noraidījusi to prasību, ciktāl tajā lūgts atcelt strīdīgā lēmuma 1. pantu, un, otrkārt, atcelt šā lēmuma 1. panta b) punktu.

14 Ir jānoskaidro, vai šādos apstākļos *JPMC* sabiedrības šajā apelācijas sūdzībā pierāda tiešu un pastāvošu interesi par to, lai tiktu apmierināti *HSBC* sabiedrību prasījumi, šā rīkojuma 7. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē.

15 Šajā ziņā ir jānorāda, ka šī apelācijas sūdzība it īpaši attiecas uz Vispārējās tiesas vērtējumu tiesiskumu attiecībā uz pamatojumu, kas ir strīdīgā lēmuma rezolutīvās daļas – kurā Komisija ir konstatējusi LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu – pamatā. *HSBC* sabiedrības šajā kontekstā apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdas, noraidīdama šo sabiedrību izvirzītos atcelšanas pamatus, kas balstīti uz to, ka Komisija šo pārkāpumu esot kļūdaini kvalificējusi kā pārkāpumu mērķa dēļ LESD 101. panta 1. punkta izpratnē un kā vienotu un turpinātu pārkāpumu. Turklāt tās uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, noraidīdama to atcelšanas pamatu par nevainīguma prezumpcijas un labas pārvaldības principu pārkāpumu, kā arī tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, jo šis lēmums tika pieņemts pēc izlīguma lēmuma, kurā Komisija jau bija paudusi nostāju par *HSBC* sabiedrību dalību attiecīgajā pārkāpumā.

16 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ir skaidrs, ka tāds lēmums kā strīdīgais lēmums, lai gan tas ir izstrādāts un publicēts viena lēmuma formā, ir jāanalizē kā tādu individuālu lēmumu kopums, ar kuriem attiecībā uz katru no uzņēmumiem, kas ir lēmuma adresāti, tiek konstatēts tam inkriminētais pārkāpums vai pārkāpumi un vajadzības gadījumā tam tiek uzlikts naudas sods (spriedums, 2002. gada 15. oktobris, *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582, 100. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Tātad, ja šajā apelācijas tiesvedībā tiktu apmierināti *HSBC* sabiedrību prasījumi, Tiesa atceltu pārsūdzēto spriedumu un, ja tā pati pieņemtu galīgo spriedumu šajā lietā, pamatojoties uz Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmo daļu, atceltu strīdīgā lēmuma 1. panta b) punktu, kas ir piemērojams tikai šīm sabiedrībām, – ja tā uzskatītu, ka prasība pirmajā instancē ir pamatota.

17 Tomēr šajā lietā ir konstatējams, ka, pirmkārt, *JPMC* sabiedrības, kas arī ir strīdīgā lēmuma adresātes, ir minētas to sabiedrību vidū, kuras kopā ar *HSBC* sabiedrībām piedalījušās šā lēmuma 1. pantā minētajā pārkāpumā. Otrkārt, lai gan minētā lēmuma 1. panta c) punkts, kura atcelšanu lietā T-106/17 lūdz *JPMC* sabiedrības, patiešām ir piemērojams tikai šīm pēdējām minētajām sabiedrībām, atcelšanas pamati, kurus tās izvirza saistībā ar tajā pašā lēmumā konstatētā pārkāpuma būtību un esamību, ir analogi tiem, kurus ir formulējušas *HSBC* sabiedrības. Tādējādi, neraugoties uz iepriekšējā punktā atgādināto judikatūru, lēmumi, ar kuriem konstatēta attiecīgā *HSBC* sabiedrību un *JPMC* sabiedrību dalība šajos pašos "nolīgumos un/vai saskaņotās darbībās" LESD 101. panta 1. punkta izpratnē, kaut arī nošķirti, tomēr ir savstarpēji cieši saistīti vai pat savstarpēji atkarīgi.

18 Šādos apstākļos un ņemot vērā, ka savā apelācijas sūdzībā *HSBC* sabiedrības apstrīd LESD 101. panta 1. punkta pārkāpuma esamību un būtību, spriedumam, kas tiks taisīts šajā lietā – vai nu Tiesai apmierinot *HSBC* sabiedrību prasījumus un atceļot pārsūdzēto spriedumu, vai tomēr noraidot šo sabiedrību izvirzītos apelācijas sūdzības pamatus –, noteikti būs tieša ietekme uz Vispārējās tiesas vērtējumu par *JPMC* sabiedrību celto prasību, ciktāl ar to lūgts atcelt strīdīgā lēmuma 1. panta c) punktu.

19 Tādējādi, neskarot vērtējumu par pamatiem, kas izvirzīti šīs apelācijas sūdzības pamatošanai, ir jānorāda, ka spriedumā, kas tiks pasludināts šajā lietā, Tiesa galīgi spriedīs par to apelācijas sūdzības pamatu juridisko pamatotību, kurus *HSBC* sabiedrības izvirzījušas attiecībā uz Komisijas konstatējumu par strīdīgā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma esamību un būtību, kas ir pamats, kura juridiskais saturs daļēji atbilst *JPMC* sabiedrību pirmajā instancē – lietā T-106/17 – izvirzītajiem pamatiem.

20 Līdz ar to, ja *JPMC* sabiedrībām nebūtu atļauts iestāties šajā lietā *HSBC* sabiedrību prasījumu atbalstam, tām tiktu liegta konkrēta iespēja tikt uzklausītām par šo sabiedrību izvirzīto pamatu juridisko pamatotību, lai gan spriedums, kas tiks pasludināts šajā lietā, sniegs atbildi, kas varētu būt izšķiroša, lai Vispārējā tiesa varētu izvērtēt šo pamatu pamatotību.

21 Šādos apstākļos Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta otrajā daļā minētais jēdziens "ieinteresētība attiecībā uz lietas iznākumu" kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ļauj pieņemt tādu pieteikumu par iestāšanos lietā kā *JPMC* sabiedrību iesniegtais.

22 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka pušu procesuālo tiesību vienlīdzības princips, kas ir neatņemama daļa no efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa, kurš attiecīgajām personām izriet no Savienības tiesībām un kurš ir nostiprināts Pamattiesību hartas 47. pantā, ciktāl tas – tāpat kā, piemēram, sacīkstes princips – izriet no paša taisnīgas tiesas jēdziena, paredz tiesas pienākumu katrai pusei piedāvāt saprātīgu iespēju izklāstīt savu nostāju apstākļos, kuros tā nav acīmredzami nelabvēlīgākā situācijā nekā otra puse (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2009. gada 2. decembris, Komisija/Īrija u.c., C-89/08 P, EU:C:2009:742, 54. punkts, kā arī 2019. gada 16. oktobris, *Glencore Agriculture Hungary*, C-189/18, EU:C:2019:861, 61. punkts).

23 No tā izriet, ka ir nepieciešams nošķirums atkarībā no tā, vai tāda lēmuma kā strīdīgais lēmums, par kuru ir celta prasība pirmajā instancē, kura ir apturēta, adresāti lūdz atļauju iestāties lietā saistībā ar pašu LESD 101. panta 1. punkta pārkāpuma, kurā tie arī esot piedalījušies, esamību vai tomēr tie lūdz atļauju iestāties lietā, kas attiecas tikai uz tāda naudas soda tiesiskumu vai apmēru, kas noteikts citam šā pārkāpuma līdzizdarītājam.

24 Proti, pirmajā gadījumā apstāklis, ka pieteikuma par iestāšanos lietā iesniedzēji ir uzņēmumi, kuri norādīti kā tādi, kas piedalījušies LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumā, tiem ļauj pamatot tiešu interesi par to, kā tiks nospriests par prasījumiem, kurus tiesvedībā, kuras mērķis ir apstrīdēt minētā pārkāpuma esamību, ir izvirzījis cits šā pārkāpuma dalībnieks, ja vien tie ir cēluši prasību atcelt lēmumu par to dalību tajā pašā pārkāpumā, balstoties uz būtībā identiskiem vai līdzīgiem minētā akta atcelšanas pamatiem. Savukārt attiecībā uz otro gadījumu, ņemot vērā saskaņā ar LESD 101. panta

1. punktu uzlikto naudas sodu individuālo raksturu, pieteikuma iesniedzējiem ir tikai netieša interese par tās lietas iznākumu, kurā tie vēlas iestāties (šajā ziņā skat. Tiesas priekšsēdētāja rīkojumu, 2020. gada 30. aprīlis, Komisija/*HSBC Holdings* u.c., C-806/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:364, 13. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

25 Šajā lietā šis pieteikums par iestāšanos lietā – atšķirībā no prasības, ko lietā C-806/19 P Komisija/*HSBC Holdings* u.c. iesniegušas *JPMC* sabiedrības, – attiecas uz pirmo no šiem abiem gadījumiem.

26 Līdz ar to *JPMC* sabiedrības pamato ieinteresētību attiecībā uz lietas iznākumu Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta otrās daļas izpratnē.

27 Tomēr ir jāatgādina, ka saskaņā ar šā rīkojuma 9. punktā minēto Tiesas judikatūru lietas dalībnieks, kuram ir atļauts iestāties lietā, nedrīkst grozīt strīda priekšmetu, kas ir aprakstīts pušu prasījumos un pamatos. No tā izriet, ka ir pieņemami vienīgi tie personas, kas iestājas lietā, argumenti, kuri iekļaujas šo prasījumu un pamatu noteiktajā kontekstā.

28 Attiecībā uz *JPMC* sabiedrību procesuālajām tiesībām ir jākonstatē, ka pieteikums par iestāšanos lietā tika iesniegts Reglamenta 190. panta 2. punktā paredzētajā viena mēneša termiņā, līdz ar to tām principā ir tiesības saņemt visus procesuālos dokumentus, kas izsniegti lietas dalībniekiem, piemērojot šā reglamenta 131. panta 4. punktu, kas saskaņā ar minētā reglamenta 190. panta 1. punktu ir piemērojams arī apelācijas tiesvedībā.

29 Šādos apstākļos ir jānosaka īss termiņš, kurā *HSBC* sabiedrībām un Komisijai ir iespējams formulēt lūgumu par konfidencialitātes ievērošanu šīs lietas materiālos.

30 No visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka ir jāatļauj *JPMC* sabiedrībām iestāties lietā *HSBC* sabiedrību prasījumu atbalstam.

Par tiesāšanās izdevumiem

31 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 137. panta 1. punktu, kas, pamatojoties uz šā reglamenta 184. panta 1. punktu, piemērojams arī apelācijas tiesvedībā, lēmumu par tiesāšanās izdevumiem ietver spriedumā vai rīkojumā par tiesvedības izbeigšanu.

32 Tā kā šajā gadījumā ir apmierināts *JPMC* sabiedrību pieteikums par iestāšanos lietā, lēmuma pieņemšana par tiesāšanās izdevumiem saistībā ar to iestāšanos lietā ir jāatliek.

Ar šādu pamatojumu Tiesas priekšsēdētājs izdod rīkojumu:

1) **Atļaut *JPMorgan Chase & Co.*, *JPMorgan Chase Bank, National Association*, un *J.P. Morgan Services LLP* iestāties lietā C-883/19 P *HSBC Holdings plc*, *HSBC Bank plc* un *HSBC France* prasījumu atbalstam.**

2) **Ievērojot 3. punktu, Tiesas sekretārs nosūtīs *JPMorgan Chase & Co.*, *JPMorgan Chase Bank, National Association*, un *J.P. Morgan Services LLP* visu procesuālo dokumentu kopijas.**

3) **Noteikt termiņu, kurā *HSBC Holdings plc*, *HSBC Bank plc* un *HSBC France*, kā arī Eiropas Komisijai ir iespējams iesniegt lūgumu par konfidencialitātes ievērošanu šīs lietas materiālos attiecībā uz *JPMorgan Chase & Co.*, *JPMorgan Chase Bank, National Association*, un *J.P. Morgan Services LLP*.**

4) Noteikt termiņu, kurā iesniedzams *JPMorgan Chase & Co.*, *JPMorgan Chase Bank, National Association*, un *J.P. Morgan Services LLP* rakstveida izklāsts par pamatiem, kurus tās izvirza savu prasījumu pamatošanai.

5) Lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlikt.

[Paraksti]